

KARTA INFORMACYJNA

Nazwa archiwum:	Oddziałowe Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku
Nazwa zespołu archiwalnego:	Kolekcja: Waldemar Monkiewicz
Tytuł j.a.:	Katalog alfabetyczny i geograficzny dot. zbrodni hitlerowskich popełnionych na terenie gminy Czyżew, pow. Wysokie Mazowieckie w latach 1939-1944
Daty skrajne j.a.:	-
Dawna sygnatura archiwalna:	-
Sygnatura wytwórcy:	-
Sygnatura mikrofilmu:	-
Sygnatura akcesji (numer z książki nabytków):	IPN Bi 348/176
Szczegółowe warunki udostępnienia dokumentów:	-

3) Stęthowski Henryk 1.24 awersz. Floriński (Bleński) Nowe
 Dmochowski Feliks 1.21 Prusy
 Godlewski Stefan 1.40 chopry Dmochowski
 Godlewski Czesław 1.37 zębity — " —
 Dębski Józef 1.26 Prusy — Dmochowski
 Dmochowski Stanisław 1.30 — " —
 Skochowski Aleksander 1.32 awersz. Dmochowski
 Dmochowski Władysław 1.52 chopry z awersz. Dmochowski
 Ławickowski Aleks. 1.50 zębity z awersz. Dmochowski
 Dolecki Stanisław 1.40 awersz. z awersz. Dmochowski
 Korpacz Czesław 1.34 — " — os. Cydew
 Chmielewski 1.35 — " — — " —
 Około 100 dyków Saulborze 2 os. Cydew
 Około 2000 dyków Treblin 1 os. Cydew
 Na em. dyk. ok. 100 - 150 dyków 1 os. Cydew
 Drogę do dawnej 10 dyków
 " polećcy 8000

Cayden.

Wdysna 43

Zandorin przyprawiali na emerytalę dydowski
2 mężczyzn 30-40 lat ubranych w ^{dobrych} kocznych kurtki
z cholewami, bez narty i góry. Zastanawiali się
z pistoletów. Było 2 Zandorinów.

zacz. Irenej Zakieda i d. Saulborstka

Boguty

Zima 1942

Dwaj zandarmi niemieccy wyprowadzili zaresztowanego
- znajdującego się przy posterunku zandarmierii -
chłopa na wzdłużsię z ydorskiej. Liczył on około
14 lat. Wspomniany zandarm doprowadził go do
lasu "Borek" znajdującego się w odległości około
200 m od posterunku i rozstrzelał w pobliżu
cmentarza katolickiego

56/80

Zean. Henryka Kiedzenoskiego

late 1943

S. Nowakowski, agnieszka w Gdyni,
na polecenie ^(chłopcy) dandymów niemieckich z Bogut
edukacji ich z wioski Gdyni do Bogut na poste-
renek. W Bogutach zapadłymi wysiedli z furman-
ki i ułożyli się na posterunku. Wyślad za nimi
poszedł tam również Nowakowski. Kiedy tam
doszedł, zauważył siedzącego pod stołem młodego
^{w wieku lat 10-16} chłopca, dyktę, niesamowicie pobitego i przerażo-
nego. Dandymowi polecił opuścić Nowakowskiego,
podnieśli go na posterunek, a po chwili dandym
wyszedł przed ten budynek prowadząc chłopca.
Siedząc na furmance dandym Nowakowski uj-
dał jak dandym polecił chłopca do pobli-
skiego domu. Kiedy tam była grupa obywateli
ona padła śmiało i po chwili dandym awantu-
rował. Stanisław Nowakowski
zob. sprawozdanie. Dziennik
jest tam dopisek w tej sprawie

sami. To parę godzinach zadowolani ponownie
130
uolali się do wsi Godyń na wesele.

Wkrótce po zajęciu Łyczewa, w sierpniu lub wrześniu 1941 r. hitlerowcy utworzyli getto, w którym umieszczono około 1.200 osób. Znajdowało się ono przy ulicach Polnej, Mierzej, Przytorowej. Ochroną je prowadziła druha Koterskiego, nie zerwano z tym na opuszczenie terenu getta. Z uwagi na brak ^{odpowiednich} warunków mieszkaniowych w getcie panował ścisły, brud i głód. Zydów wykorzystywano do wykonywania różnego rodzaju prac na stacji kolejowej w Łyczewie.

W lutym 1942 r. ^{deklaracji} nie ustalono /rozstrzygnięcia/ o getcie poza ograniczenie z drutu kolczastego N.N. dziewczynki w wieku 7 lat, prowadząc do niej pętlując, podziemia. Z tego czasu, w okresie stacji kolejowej, ^{została} zginęła jedna dziewczyna, która została zabita przez Niemców. Wtedy Niemcy oddali kilka strzałów zabiłając na miejscu 1) /a 140 osób/ w terenie getta zostali zamordowani, Erszko Krzywonoż 1.28, ojczyma i jego żona, syn Taikyni, 1.26, Tajwa 1.22, oraz N.N. dzieci w wieku 5 lat.

106/68
zezn.

Władysław Kłopotowski, Saliny Jędrzejki.
Aprotoni. Najseru.

Latem 1942, w godzinach przedpołudniowych,
 zandowem Hłom wyprawdził ~~z gęble~~ ^{na ementara dydowski}
 w caye, morderstwo Kozak do ~~gęble~~. Tam
 im Kozak autorytarnie ^{sięgnął do przedni} ~~sięgnął do przedni~~ ^{sięgnął do przedni} ~~sięgnął do przedni~~
 i wyszedł z pistoletem najpierw do Kozaka, następnie
 do jego żony zabijając ich na miejscu. Kozak liczył
 lat 30, był z zawodu przemyślnikiem, jego żona liczyła
 około 20 lat, zamordowanych autorytarnie na miejscu
 ludności. Dydaś zamordował w czasie prowadze-
 nia ich z Kozakowa na stację w caye.

Przekazał - Jan Tymoniskę
 z. n. Aleksandra Stokrowskiego i Stanisława Kowalskiego.

fi zostało, likwidacji getta jesienią 1942r.
 na terenie getta dandami armowało
Basia Cioc, Ciocę Gmaderowej 1.70 / zabitą /
 oraz N. N. męczył, kalekę
 Na terenie getta zostało także armowało -
 wani, Irszko Kmysona 4.24, słowak, jego żona,
 syna, Taktynki 1.26, Fajwu 1.22.

B. Cioc była kaleką, nie mogła sprawnie
 chodzić.

W drodze do Saulbora armował
 piekarz Hamejer, knasze Szysako, dyd Cyano.

Cześć dydgo, pabnana do obgu
 do obgu, nast. z tego obgu na skouf, cydew
 i do Treblinki.

1) acm. Wtorek, 10.10.42, Apolonia Wjstank
 not. 10.10.42

Czydero - ghetto

Utworzone dla około 300 osób, znajdowało
się przy ul. ~~Meirów, Trajmanowej~~ Polnej. Najbardziej je podestyma.
lokalności, b. zde

1943 r. wywiezieni do Treblinki; wymordowani
Korak, l. 30, Kozakowa 1.25, Sawarcowa, Wysoche, lub
Wysochowska zam. w Czyderu.

15. IX 42 Zygelmajn, Szymon - zam.
najpierw dyktów wyprzedzono na rynku,
następnie do Saulowa. Wyprzed. dyktów,
Wieniec noszący szare męchawy

Całkow. 1841
W drodze na rosn. w Sanktuar. Kola,
roz. 10 dykt. podz. ucieczk.

1742 г. в. Горюхино

Рек. Ас. Б. Грек. Г. Гривы, река.
Грив. т. к. 20.

Exaeri 21-
9k 1/2/71 (W-1066)

9K / Disn 1/2/71 (W-1066)

Całzew

~~1943~~ 1941.

W eduwonghach drovskich (ob. POM)
mieszkał Jankiel Bolender. Niemcy
roznieśli go z domu i praco-
waniem dostawali strasem co-
tyl gdony.

rozw. Mo kpt. Tykowacki z 19 r. 18,5

Cydzers

1941

29 6/49 Zolender Jankeł, mieszkał w Warszawie -
 68/49 Kach, zander, wyl. 99 z domu i roztę-
 stracił w tydzień. dysh. Zolender-
 1 VII 1941 dysh. w m. 6/4
 29 11/49 Henucha Chaja w lesie Cydzerskim
 21-19 VII 49

31 VII 1941

29 12/49 Saucha Eszra Rucika
 29 12/49 Orłowski Jankeł Lejba

Cyders 15 IX 1942 v.
29 69/4913 Oberzoller Lysk
13 14 46/58 Zygelbaum Baymon

Czyżew

140

1941

Zamord. Rubin Ryba s. Szele w Sykowie

Zg 120/49

Cayser

2 Br.

141

12 IX 1942

Leonard, Samuel Muel

29
58/58 Jakobowicz

Cayzen 2 Br.

1941. Jędrzej.

Zamordowany przez Karmata Rachoroshi
Wardan. Zastrakono go na dyd. cmentarzu.
Najpierw awerszowano

Zastrakono także - aw. not. st. 1102 22 1173 -

Dolska i Malysa, a także Raca Anona.

Zakopowali zwłoki Karimberesat w dołach i Michu-
luk Skupstom

zerr. Jędrzej. Krajewski
może zerr. i Jędrzej Krajewski zerr. Cayzen 2 Br. Jędrzej
not. 1102. 1102 19/11 1942

Cayden's list

1842

143

62/49 Kirszenbaum Sulom - woskn.
 29/45 Liffman Ralph vel Morris
 Liffman Plesze

ank.

Czyżew Gutki - las

18 III, 1943.

29 Roastmelony Kitaj jankiel
102/48

144

ank.

Cayden

22 III 1943

Lann. Rochla dei

29 93/49

Zolender

147

Czydew

148

ponieważ zyski zamarza podlega
transp. do Treblinki. Chowanie na c. i. d. y. d.
Kajin szedł pierwszy do szubow
Mada murewona dykagoga do Czydewu
zrown. z adenda w 1947 r.

zewn. J. Pakdeu

Cayden.

Reptas wyprzedzając dyolów z Caydena do
Saulbora Leonard. Komuś w t. 60, przekaza

zenn. Sabinę featherskiej

Czyżew

abr.

154

lato 1943

Nieustalony z nazwiska bandyta, średniego
wzrostu i tużyci liczący ok. 30 lat wyprowadził z are-
stów m. in. Bydłęckiego Wysokiego, lub Wysokowskiego,
liczący wówczas około 20 lat. Bandyta ten pro-
wadził dalszą drogę przed sobą i no, momentem
gdym znalazł się na cmentarzu strzelił jej w
tył głowy. Złotych polecił zakopac miejsce
złoty. Była ona ubrana w ciemny fur-
szek. Bandyta t. ok. 30, średn. wzr. i tużycy.

znan. Janiny Kietrak.

Czyżew
lato 1943

abr.

155

Komisarz polny Willy Sadowski zastrelwł M.M.
kobietę napolewską dybowską, która wraz z dzie-
ckiem wyskoczyła z porożu idącego do Treb-
linki.

Aku 324107 5 0 41 2222. Antoniego Sadowskiego

Czyżew
Jesień 1943

Zandarmi niemieccy przeprowadzili na cmentarz
żydowski, Żydowską Szawaryową l. 40. Zasadzili
na cmentarzu Szawaryową coś podobnego do zandarmów
prosząc ich przedopodobnie o dawanie pomocy.
W odpowiedzi zandarmi polecieli wszyscy na
cmentarz i wystawili do ucieczki a podolebni
trafili w góry i zabili na miejscu
zrobili zakopali, wyznaczeni do tego ludu.
Ten sam zand, który zamordował żydów.

zauważamy Petrasz.

Czyżew
1843.

154

Na emigracji zostali zorganizowani
2 dywizjoniści Węgry po ok. 20 lat, które ukry-
wały się w majątku Ruz.
Dwóch danieli mozo poprzednio, je na cmentarzu
jeden z nich mógł być kawał.

104/68

2221. Zygmunta Pietsaka, pierwszego Kraszewskiego

Caydero

2 br.

158

20 VIII 1943

Żandarymi niemieccy wyprawiali z obozów
i rozstrzelali na cm. dydaktycznym 3 osoby, 1 kob
i dziecko 2 lata. Byli to dydakty.

stan. Józefa Zawistowskiego